

Kraj baroka a stolových hor

POZAPOMENUTÉ UNIKÁTY MANĚTÍNSKA V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH

Vyjedete z lesa a objeví se monumentální průčelí barokního kostela, kterému ani zubožený stav nevzal krásu a majestátnost. Do městečka pak vede silnička lemovaná desítkami soch světců. A když se před vámi otevře podlouhlé náměstí, rozehrají se tóny dynamického baroka naplno: návštěva Manětína a jeho okolí právě začíná.

Dominanta Manětína na Plzeňsku – barokní zámek přestavěný snad podle plánů Tomáše Hafeneckera

Výlet do kraje kolem Manětína bude asi pro mnohé cestou do neznáma. Tady, severně od Plzně při jižním okraji Tepelské vrchoviny, si člověk připadá vzdálen tisíce světelných let od hlučných velkoměst, blyštivých neonů a rychlého tempa 21. století. Manětínsko je zapomenutou, řídkou obydlenou krajinou bez větších sídel i průmyslových podniků. Jak je tedy možné, že v této periférii vznikl jeden z nejlepších barokních souborů v Česku?

Začalo to požárem

Zásadní událostí, která předurčila dnešní podobu Manětína, byl devastující požár v roce 1712. Tehdy shořel celý renesanční zámek, kostel a asi polovina městských domů. Kvůli

této katastrofě však v Manětíně paradoxně vznikl ojedinělý barokní soubor, který nemá široce daleko obdoby. Rod Lažanských, kterému zdejší majetky patřily, totiž pojal obnovu městečka ve velkém stylu. Pro novou urbanistickou koncepci, stejně jako pro stavbu a výzdobu nově budovaného zámku a kostela, získal skvělé umělce. Své stopy tu zanechali například proslulý architekt Jan Blažej Santini-Aichel, mezinárodně uznávaný malíř Petr Brandl či bavorsí bratři Ásamové. Výborné úrovně ovšem dosáhla i díla místních umělců Štěpána Borovce a Josefa Herschera, právě oni vytvořili většinu volně stojících barokních plastik v obci.

Urbanistická situace Manětína je docela přehledná. Sídlo má protáhlý tvar a s výjim-

kou zámku jsou všechny důležité budovy soustředěné podél hlavní průjezdní ulice, táhnoucí se mírným svahem nad levým břehem Manětínského potoka. Střed Manětína tvoří podlouhlé náměstí – a je to prostor téměř divadelní. Dlouhá terasa, proražená strmým sjezdem k zámku, byla osazena dvěma kašnami, několika kamennými vázami a množstvím barokních soch. Mezi nimi zaujímá zvláštní místo skvělé sousoší nejsvětější Trojice, dílo Štěpána Borovce. Až si budete prohlížet sedm soch Ctností, všimněte si Lásky – prý je to mladá hraběnka Lažanská se svými dětmi.

Západní straně náměstí vévodí ušlechtilá architektura kostela svatého Jana Křtitele. Ten je sice středověkého založení, ale jeho